УДК 070.1:81’42
DOI https://doi.org/10.32782/2709-3093/2026.5/35

Блінов Є.М.
https://orcid.org/0009-0008-9810-4479
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова;
Запорізький національний університет

Милосердний В.І.
https://orcid.org/0009-0004-1038-6928
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Мусій В.Б.
https://orcid.org/0000-0002-9641-7753
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

ВИКОРИСТАННЯ СТРАТЕГІЙ ТЕОРІЇ РИТОРИЧНОЇ СТРУКТУРИ ЯК ШЛЯХ ВИВЧЕННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНОСТІ ДОКУМЕНТАЛЬНОЇ ПОВІСТІ (НА ПРИКЛАДІ ПОВІСТІ-СПОГАДА «ВСЕ, ЩО МАВ У ЖИТТІ…» БОРИСА ДУБРОВА)

У статті увагу сфокусовано на художній цілісності документальної повісті. Мета авторів – дослідити стратегії, спрямовані на об’єднання спогадів, листів, документів, інтерв’ю, уривків з літературних творів в єдиний твір. Крім урахування монтажності як однієї з ознак автобіографічного твору, автори зосередилися на поєднанні у ньому рис документальності та художності, концептуальності та модальності (як вираження автором власного сприйняття подій та фактів).

Об’єктом уваги є документальна повість ветерана журналістики, який тривалий час працював в одеській газеті «Чорноморська комуна» (тепер – «Чорноморські новини») Бориса Дуброва. Для вивчення того, як автор конструює власні переконання, досягає емоційного впливу та змістовних зв’язків між окремими частинами тексту, в статті було використано прийоми, запропоновані теорією риторичної структури. Переважно йшлося про ядро та сателіти.

Досліджено сприйняття та осмислення Б. Дубровим відчуження простої людини від української ідентичності. Також проаналізовано спогади журналіста про конкретний результат русифікації, а саме неповагу до української мови – як в інституціях (армія, фабрика), так і в побутовій комунікації в таких різних регіонах України, як Одещина та Донбас. Досліджено спогади Б. Дуброва про його громадську діяльність щодо розвитку української мови, зокрема спробу створення літературного об’єднання при редакції, позаштатну лекторську роботу, збирання бібліотечок для українців Кубані.

Автори статті, спираючись на виявлення семантики назви всього твору як суперструктури, дійшли висновку, що ядром повісті Б. Дуброва «Все, що мав у житті…» є захист журналістом і публіцистом національної ідентичності, а сателітами – мотиви, образи, які розкривають сутність обставин та мотивують складність, внутрішню та зовнішню суперечливість того шляху, який пройшли вітчизняні медіа, виборюючи національну незалежність, захищаючи українське слово.

Ключові слова: *риторична структура, ядро, сателіт, монтажність, журналістська майстерність, метажанровість, жанри журналістики, документальна повість, комунікація, національна ідентичність, сучасний медіапродукт, «Чорноморська комуна» («Чорноморські новини»).*

Постановка проблеми. Спогадова література (мемуари, щоденники, автобіографічні нариси, сповіді тощо) завжди привертала до себе увагу. На якийсь час припадав сплеск її популярності (як, наприклад, у другій половині XVIII сторіччя з початком формування розуміння цінності приватного

© Блінов Є.М., Милосердний В.І., Мусій В.Б., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

буття будь-якої людини, або на початку XIX сторіччя з показовим для романтиків тяжінням до рефлексії, зіставлення власного «я» з ідеалом – людиною, що живе заради загальнолюдських цінностей). Потім закономірним був спад, зумовлений фокусуванням уваги на обставинах зовнішнього буття і намаганням уявити характер цих обставин.

У наш час література факту (non-fiction), зокрема мемуарні твори, що ґрунтуються на особистих переживаннях автора або осмисленні доленосних подій в історії країни, знову перебуває в центрі уваги як читачів, так і авторів.

Однак, незважаючи на здавалося б очевидну річ – вагомість документалістики як складника літератури нон-фікшн, не так вже й багато наукових праць, які присвячено вивченню її сутності. Звідси – пошук стратегій дослідження нефікційної літератури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед тих праць, що привернули до себе нашу увагу – стаття Олега Рарицького, яка містить різножанрові сегменти, оформлених «в єдине й завершене художнє ціле». Автор зосереджується на мотивації метажанрової природи художньої документалістики. У свою чергу, це сприяє викристалізації в її межах власної системи жанрів, «які повною мірою функціонують лише в цій нововідкритій генологічній матриці» [4, с. 43]. Дослідник наводить такі ознаки метажанрової атрибутики документальної прози: суб'єктивність, ретроспекція, заснованість на факті, хронотопічний чинник, концептуальність» [4, с. 45].

Олександр Галич в «Термінології сучасної документалістики» трактує її як літературу, що базується на реальних історичних документах та фактах і охоплює три найважливіших напрямки: мемуаристику, художню біографію та письменницьку публіцистику». Дослідник підкреслює: «Важливою ознакою такої літератури є авторське осмислення певних суспільно-політичних подій та явищ, або життєвого шляху реальної історичної особи, або важливої для життя народу проблеми, здійснене за законами художньої творчості із залученням справжніх документів свого часу, глибоким співвіднесенням власного духовного досвіду автора із внутрішнім світом героїв, соціальною і психологічною природою їхніх учинків» [1, с. 43].

Як і О. Рарицький, О. Галич констатує метажанровий характер документальної літератури, яка, за його словами, «належить до суміжних родожанрових утворень…» [1, с. 48]. На нашу думку, урозумінню сутності документалістики значно посприяє виявлення показових для неї наративних стратегій, які зумовлено балансуванням автора між об'єктивним фактом і його суб'єктивною інтерпретацією, поданням правди через певну художню призму. О. Рарицький мотивує вагомість урахування характеру наративу в процесі дослідження художньо-документального тексту тим, що саме він «обрамлює в цілісність художньо-документальний текст» [4, с. 44].

Схожу точку зору висловлюють О. А. Іванова та А. О. Червінчук, коли пишуть: «Наратив є найоптимальнішим типом репрезентації історії в тому разі, коли необхідно продемонструвати поступове розгортання конфліктної ситуації як цілісної картини подій: ознайомити аудиторію з передумовами конфлікту («що» і «чому»), познайомити з героями, передати важкі спогади» [3, с. 224–225].

Постановка завдання. Кінцевою метою статті є виявлення шляхів досягнення автором внутрішньої єдності твору як змістовної та формальної цілісності. Звідси випливає завдання: проаналізувати структуру тексту, виявити повтори (на рівні мотивів, тем, закономірностей у поведінці автора-оповідача) і мотивувати їхню зумовленість авторською концепцією.

Виклад основного матеріалу. Для такого дослідження документалістики ми використаємо окремі положення теорії риторичної структури (RST), яка допоможе сфокусуватися на тому, як автор конструює переконання, досягає емоційного впливу та змістовних зв'язків між окремими частинами тексту. Як дескриптивний каркас урозуміння вербального твору теорія риторичної структури забезпечує кілька напрямів його вивчення: ідентифікацію ієрархії рівнів тексту, опис функціональних відносин між окремими сегментами тексту, виявлення обсягу пов'язаних елементів тощо [5, с. 243]. Серед напрямів досліджень, успіху яких сприяє застосування RST, Вільям С. Манн (William C. Mann) та Сандра А. Томпсон (Sandra A. Thompson) називають не тільки суто лінгвістичні. Посилаючись на окремі наукові праці, вони наводять приклади вирішення їхніми авторами питань, пов'язаних з вивченням матеріалів медійної сфери (news broadcasts), особливостей сприйняття мови її носіями та іноземцями (studies in contrastive rhetoric), наративного дискурсу, інтерпретації тексту [5] або аналізу реляційних структур [6].

Найбільш продуктивним є застосування теорії риторичної структури у тих випадках, коли вербальний текст розглядається як акт комунікації, скерованої на переконання автором-документалістом читача, укладення між ними свого роду договору: все, що пише автор, читач має сприймати як реальні факти.

На нашу думку, спирання саме на стратегії теорії риторичної структури сприяє виявленню сутності авторської концепції, втіленої у творі та головних стратегій переконання, які при цьому використано. Ключові поняття, якими оперують дослідники, що спираються на теорію риторичної структури, – суперструктура, структура зв'язків, ядро, сателіт, дискурсивна одиниця, асиметричні та симетричні відносини. При цьому під суперструктурою вони розуміють весь текст вербального твору, який може бути поділеним на розділи, томи, строфи, рядки або репліки та ремарки – залежно від жанру самого твору.

Ядрами у вербальному творі стають авторські тези. Вони містять ту основну інформацію, без якої текст втрачає сенс. Факти виступають сателітами-ілюстраціями: це та допоміжна інформація, яка мотивує, пояснює, ілюструє ядро. Одне з ключових положень теорії риторичної структури полягає в тому, що якщо подумки викреслити те, що ми визначили як ядро, текст втратить свою концептуальність. Якщо ж розуміння сенсу тексту залишається незмінним, і ми втрачаємо лише яскраву аргументацію, епізод, висловлювання, приклад, який було втрачено, – це не ядро, а сателіт.

Об'єктом нашої уваги є документальна повість Бориса Дуброва «Все, що мав у житті…». Уже визначення автором у підзаголовку до назви твору того, що це «документальна повість-спогад ветерана української журналістики», є вказівкою на його метажанрову природу – поєднання ознак фікшн та нон-фікшн (з одного боку, документальність – «документальна», а з іншого – художність: «повість»), а також його автобіографічність – це «спогад» автора про власний шлях у журналістиці. У такому разі заголовок містить у собі і вказівку на об'єктивне («у житті»), і, з іншого боку, – на суб'єктивне: найдорожче для власне самого автора.

Виходячи з того, що авторська стратегія в повісті Бориса Дуброва є публіцистично-інтерпретаційною, звернемося до виявлення семантики назви твору з метою наблизитися до урозуміння сутності ключового ядра. На перший погляд, все доволі прозоро: автор згадує про найважливіше у його житті – події, під впливом яких він формувався як особистість, роботу, якій він присвятив своє життя, найближче коло людей – тих, кого любив, на кого спирався, кому допомагав. Так воно і є. Саме з цього складається все, що Борис Дубров як автор мав у житті (набув, цінував).

Але це тільки один бік, скажемо так, поверхове, вузьке трактування змісту заголовка твору. На нашу думку, розуміння семантики назви суттєво уточнює опис поїздки автора до Дрогобича з метою вклонитися Іванові Франку.

«Його бюст, – згадує Б. Дубров, – височів на постаменті, я вдивлявся в задумливі очі одного з наших геніїв і шепотів слова з улюбленої Франкової поеми "Мойсей": Все, що мав у житті, / він віддав для одної ідеї…

"Я мушу в теперішньому часі робити те саме!" пульсувала думка. А ідея яка ж? Україну зробити Україною! У душі ношу народжене ще тоді, коли зайнявся журналістикою: "Без економічної потреби в українській мові – вона рано чи пізно загине. А щоб цього не сталося, не лише в школі, неодмінно у вузі мої співвітчизники мають вчитися по-нашому, без цього рідна мова на виробництві й у широкому побуті – утопія"» [2, с. 88].

Саме цей фрагмент тексту наближає нас до усвідомлення того, що як й Іван Франко, якого цитує Борис Дубров, визначаючи найголовніше у своєму житті, він обрав для себе сенсом життя служіння українському слову. На підставі того, що автор зробив назвою своєї повісті рядок з поеми Івана Франка, можна вважати, що це для нього – заповіт. Отже, все те, що відбувалося з ним (все, що він мав у своєму житті), було скеровано національною ідеєю.

Оскільки наскрізною силою, що рухає виклад автором подій у його повісті є незламна позиція журналіста, який прагне спілкуватися з читачем рідним словом, захист української мови як життєве кредо та мета діяльності – це однозначно глобальне ядро (nucleus) його документальної повісті, а епізоди на кожному з етапів життя, які пов'язані з національним усвідомленням, є сателітами (satellites), які підпорядковуються цьому ядру.

У кожній із глав повісті автор наводить приклади проявів неповаги до українського слова з боку різного роду інституцій. У першій главі під назвою «В Одесу – білу, як чистий аркуш» наведено роздуми Б. Дуброва, ще молодого журналіста, але вже такого, що набув досвіду перебування у різних містах, про несхожість того, як спілкуються жителі західної України, з одного боку, та Одеси, з іншого. У західній, згадує він, «слова були українські, але пересипані й дивними для мене, як я згодом зрозумів, – польськими» [2, с. 9].

Чужою була українська мова в Одесі та Донбасі – спаплюжена російською, яку декларували як правильну. Він згадує, як його двоюрідна сестра Люба, яка «поїхала шукати долі» до Одеси, називала місце, де працює, «тропічною фабрикою». Таке визначення підприємства викликало у нього думки про якусь екзотику (тропіки), а виявилося,

що все значно простіше: йшлося про фабрику тканин, яка українською мовою мала би називатися «ганчір'яною», а не «тряпічною» [2, с. 9]. І далі він суто поетично пояснює, чим є для нього рідна мова і чому так різко він сприймав якісь відхилення від її норми: «Народжений в українській родині, купаний з пуп'янка у любистку української мови мамою та бабусею-полтавчанкою, зачаровуваний дідовими піснями про козаків і дівчат-наречених…» [2, с. 9]. Так автор декларує, що українська мова для нього – це не тільки засіб комунікації, а передусім – ознака приналежності до родини малої (мати, дід), а також – до нації-родини, з її минулим, з її піснями, з її світосприйняттям.

Б. Дубров дуже докладно простежує процес відчуження людини від національної ідентичності. Початок – школа з її впливом на формування особистості, продовження у вищому навчальному закладі, а потім – в армії, і нарешті на роботі, якщо, на думку керівництва, працівник не зовсім відповідав критеріям представника «нової історичної спільності людей – радянського народу». У той час формально проголошувалася рівність усіх народів СРСР, однак насправді було фактичне домінування російського народу, російської мови та російської культури. Ідеологічне «обтесування» не обходилося без зневажливих і принизливих висловлювань на адресу всього національного. Автор згадує, який біль спричинили йому слова викладачки, що приїхала в Україну з Росії і запитала в нього: «Мальчік, а на человєчєском язике ти нє умєєшь гаварить?» [2, с. 25]. Саме так формувалося ставлення до національної ідентичності на різних рівнях суспільного життя. «Майже всі з України, з українських шкіл, – пише Борис Дубров про студентів. – І всі, як в окріп, потрапляли в російськомовне навчання» [2, с. 9–10]. А тому й зрозумілим стає порівняння молодих людей з птахами з підрізаними крилами [2, с. 27–28].

Те ж саме відбувалось і в армії. Автор повісті розповідає про долю старшини-надстровика Корецького, який спілкувався з солдатами переважно рідною українською мовою, але одного разу про це дізналося керівництво. На стройових заняттях Корецький, – пише Б. Дубров, – віддає команди. «Почув начальник політвідділу – аж рота роззявив. Якась мара! "Старшіна, ко мнє!" – заверещав. – Что я слишу?". Корецький виструнчився й випалив: "Дак у мене в роті всі ж українці – зі степу, з Карпат, з Кубані". "С Кубані?" – губи Новожилова затремтіли від злості. Полковник з матюками пояснив Корецькому, що Кубань – то Росія, зрештою, армійський статут яку мову визначив для команд – російську? Затим круто обернувся, сів в «уазика» і помчав до командира полку Шуліки. Наступного ранку старшина Корецький вже не прийшов до казарми піднімати роту» [2, с. 28].

Особливого значення проблема національної ідентичності набуває у документальній повісті Бориса Дуброва у зв'язку з тим, що він був журналістом. Майже весь його трудовий шлях пов'язаний з одеською газетою «Чорноморська комуна». А почав свій шлях у журналістику в тернопільській газеті «Вільне життя», коли йому було двадцять. І початок був доволі непростим. «Місцева інтелігенція цуралась партійної газети, хоча й української» [2, с. 14]. Але молодому працівнику медіа вистачило наполегливості, щоб перемогти. Завзятість, притаманна Б. Дуброву, була необхідною умовою зростання журналістської майстерності.

Спочатку, згадує Б. Дубров, він «запалився ідеєю створити при редакції літературне об'єднання», друкувати не тільки матеріали про успіхи в сільському господарстві, але й вірші, оповідання. У третій главі повісті під назвою «Спасибі, колеги!» він згадує ще про один крок: про те, що записався в позаштатні лектори товариства «Знання». Але виявилося, що своїми лекціями він навчав «не тому патріотизму», оскільки партія повела країну «до злиття націй», а лектор в особі автора повісті-спогадів переконував слухачів у протилежному – «вихваляв патріотизм українців», мотивуючи це тим, що зв'язок з національним корінням, звичаями, піснями «допоміг» українцям «у віках вижити» [2, с. 57].

Як і в більшості документальних творів, Борис Дубров застосовує монтажність – поєднує різні дискурси. У цьому випадку – власні роздуми з листом одного із слухачів, який дав молодому лекторові прочитати «доброзичливий секретар одеського правління товариства «Знання» Сосновський. «Значить, – писав невідомий автор листа, – «Широка страна моя родная» – не те? Ех, якби жив товариш Сталін!» [2, с. 56–57].

І знову труднощі не зупинили журналіста. Наступним його кроком було «провернення» в редакції акції збирання бібліотечок для українців Кубані. Колеги підтримали його ініціативу. «Степан Петрович Ковганюк, – згадує Б. Дубров, – поплескав мене по плечу: "Друже мій, а ви молодець!"» [2, с. 57].

Таким же національно скерованим був настрій викладачів філологічного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова (Івана Дузя, Андрія Недзвідського, Василя Фащенка), а також його вихованців (цікавими у цьому

плані є сторінки повісті, присвячені Володимиру Базилевському), які співпрацювали з газетою. Підтримкою були й матеріали з історії України, які він знаходив у бібліотеці. Особливий інтерес в автора викликали документи про переслідування та репресії проти мужніх борців за національну ідентичність.

Спогади про цю його «дослідницьку» діяльність на сторінках повісті доповнюють картину боротьби української інтелігенції за збереження національної ідентичності, як і її переслідувань з боку влади. Борис Дубров наводить чисельні факти: лють Сталіна на українців у 1932 році та наслідки тиску репресивної машини на пресу, зокрема й для «Чорноморської комуни» (звинувачення у недооцінці «розбазарювання та розкрадання хліба», зниження даних про врожайність, руху проти «куркулів»), арешти та доноси 1937–1938 років (у ці роки було розстріляно трьох відповідальних редакторів «Чорноморської комуни»), репресії стосовно тих, хто входив до складу так званої «контрреволюційної націоналістичної організації» [2, с. 128–131].

Причому, кожен з тих сателітів, що було наведено, у свою чергу також можна розглянути як єдність, яка складається з ядра та сателіта. Звернемось до глави «Крутий поворот долі», назва якої вже є знаком особливого значення подій, про які у ній йдеться. Вона починається як журналістський репортаж, фокус уваги якого – стрімкий розвиток подій. «Позачергова сесія Верховної Ради України 24 серпня 1991 року прийняла акт про Незалежність, – згадує Борис Дубров. – Одеський обком партії, як висловився редактор "Чорноморки" Олексій Білоус, розігнали. Набула нового статусу наша "осиротіла" газета – стала спільним виданням журналістського колективу і виконкому Одеської міської ради народних депутатів, з тиражем 59 тисяч примірників» [2, с. 196].

На цьому тлі (background, за визначенням теоретиків риторичної структури) автор повідомляє, що став безпартійним, тим самим пояснюючи свій вчинок («здав у райком свій партійний квиток» [2, с. 196]). Ядро у цій главі – теза про звільнення одеських медіа від партійного тиску. А от сателіти ілюструють і значною мірою розвивають цю тезу-ядро, оскільки демонструють складність, внутрішню суперечливість тих процесів, що відбувалися.

Так, наприклад, одним із сателітів у главі «Крутий поворот долі» є опис поведінки Руслана Боделана, спочатку першого секретаря обкому КПУ, а пізніше – голови обласної ради. Автор наводить звернення, яке було надруковано в першому номері тепер вже не «Чорноморської комуни», а «Чорноморських новин» (такою стала нова назва газети) в січні 1992 року. У цьому зверненні Руслан Боделан, «немовби забувши, що донедавна він, ще й перший секретар обкому КПУ, ратував за збереження СРСР, тепер урочисто проголошував: "Україна здобула незалежність. Це величезне досягнення і велика радість, але радість може виявитися скороминущою, якщо ми не зуміємо всіляко розвивати і зміцнювати свою державу"» [2, с. 197]. Подібне використання контрасту між виступами однієї і тієї ж людини сприяє наочній демонстрації здатності представників влади підлаштовуватися під обставини, а тому й залежності успіху або поразки не від принципової позиції того, від кого залежить результат, а від характеру самих обставин. Але у фокусі уваги Бориса Дуброва, безумовно, у цій главі, як і в книзі в цілому – роль і місце газети (головної справи всього життя автора повісті) в патріотичному та політичному житті регіону.

Висновки. Документальна повість Бориса Дуброва, опис-спогади про його власну долю, – це не тільки захоплива розповідь відомого публіциста, який пройшов шлях від кореспондента до заступника редактора обласної газети, а й яскрава сторінка історії одеської журналістики від перших років після другої світової війни до початку 2000-х. Автор наводить численні факти, документи, уривки публікацій у медіа, інтерв'ю (як приклад, розмова з колишнім літературним працівником газети, а пізніше – відомим українським поетом і публіцистом Володимиром Базилевським – саме цим матеріалом завершується книга). Борис Дубров використовує у своїй повісті елементи медіапродукту, створеного у різні часи, і таким чином осучаснює те, про що він писав колись на шпальтах газет, адже проблема національної ідентичності українців є актуальною для публіцистики і зараз, коли Україна у боях здобуває право жити вільно та незалежно.

Ми обмежилися дослідженням лише одного аспекту повісті «Все, що мав у житті…», розглянувши ядро і спогади-сателіти, які є свідченнями того, що становлення національної журналістики, набуття нею власного обличчя й творчої сили відбувалося значною мірою всупереч обставинам (нівелювання національної культури з боку влади), через персональний опір особистостей, зокрема й автора документальної повісті.

Безумовно, є й інші напрями дослідження цього твору, навіть, якщо спиратися на теорію риторичної структури (наприклад, аналіз взаємодії між

фактами й документами, з одного боку, та їхнім коментуванням, з іншого, тобто взаємодії документального та художнього; або виявлення ієрархії у системі відношень тощо). Як і будь-який інший твір людини, яка присвятила своє життя журналістиці, повість Бориса Дуброва зберігає свою актуальність і дає змогу усвідомити тернистий шлях, що пройшли українські медіа.

Список літератури:

1. Галич О. А. Термінологія сучасної документалістики. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка.* 2006. № 26. С. 47–49.

2. Дубров Б. Все, що мав у житті…: Документальна повість-спогад ветерана української журналістики. Одеса : Астропринт, 2007. 248 с.

3. Іванова О. А., Червінчук А. О. Сучасна українська воєнна документалістика: автор та авторська стратегія. *Scientific developments of European countries in the area of philological researches: Collective monograph.* Riga : Izdevnieciba «BaltijaPublishing», 2020. С. 221–237. https://doi.org/10.30525/978-9934-588-56-3.1.13

4. Рарицький О. Художньо-документальна проза як метажанр: проблема рецепції та інтерпретації, особливості вияву й функціонування. *Слово і час*. 2014. № 11. С. 37–48.

5. Mann William C., Thompson Sandra A. Rhetorical Structure Theory: Toward a functional theory of text organization. *Text*. 1988. № 8 (3). Pp. 243–281.

6. Mann William C., Matthiessen Christian M.I.M, Thompson Sandra A. Rhetorical Structure Theory and Text Analysis: Research Report. 1989. URL: https://share.google/jJ7cW7AFJg2NzdcXu

Blinov Ye.M., Myloserdnui V.I., Musii V.B. IMPROVING OF STRATEGAES OF RHETORICAL STRUCTURE THEORY AS A WAY FOR INVESTIGATION THE CONCEPTUALITY OF DOCUMENTARY STORY (ON THE EXAMPLE OF A MEMOIR NOVELLA "EVERYTHING I HAD IN LIFE…" BY BORYS DUBROV)

The article focuses on the artistic integrity of the documentary story. The purpose of the paper is to investigate author's strategies aimed at combining memories, letters, newspaper materials, documents, interviews and literary works into a single work.

The object of attention in the paper is documentary story of Boris Dubrov, a veteran of journalism who worked for a long time in the Odesa newspaper "Chornomorsky Commune" (today – "Chornomorsky Novyny"). Authors of the paper took into account montage as one of the main elements of the autobiographic work. They focused on the signs of combining the features of documentary and artistic, conceptuality and modality (as an expression of the author's own perception of events and facts) in Dubrov's story.

To study how the author of the story constructs his own beliefs, achieves emotional impact, and meaningful connections between individual parts of the text, techniques proposed by the theory of rhetorical structure were used. The core and satellites were mainly investigated.

This study examines B. Dubrov's perception and interpretation of the alienation of ordinary people from their Ukrainian identity. It also analyses the journalist's recollections of a specific consequence of Russification, namely the lack of respect for the Ukrainian language – both within institutions (the army, factories) and in everyday communication in such diverse regions of Ukraine as the Odesa region and the Donbas. Akso B. Dubrov's recollections of his civic activities aimed at promoting the Ukrainian language, in particular his attempt to establish a literary society within the editorial office, his work as a freelance lecturer, and his efforts to compile small libraries for Ukrainians in the Kuban region are researched.

The authors of the article, basing on identifying of the semantics of the title of the entire work as a superstructure, came to the conclusion that the core of B. Dubrov's story "Everything I Had in Life..." is the defense of national identity by a journalist and publicist, and motives and images that reveal the essence of the circumstances and motivate the complexity, internal and external contradictions of the path that the domestic media took, fighting for national independence, defending the Ukrainian word are the satellites.

Keywords: *rhetorical structure, core, satellite, montage, journalistic skill, metagenre, genres of journalism, documentary story, communication, national identity, contemporary media product, "Chornomorsky Commune" ("Chornomorsky Novyny").*

Дата першого надходження статті до видання: 13.08.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 04.09.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 23.10.2026